

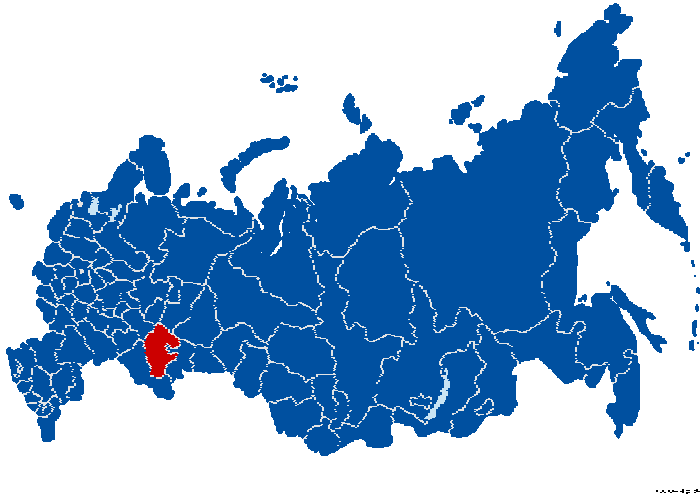
RUSYA'NIN YABANCI YATIRIM MERKEZİ: BAŞKORTOSTAN CUMHURİYETİ

RUSYA'NIN FEDERAL YAPISI

Rusya Federasyonu 89 idari birimden oluşmaktadır. Bunlar merkezi devlete bağlı, ama kendi yasalarıyla yürütme, yasama ve yargı organlarına sahip özerk bölgelerdir. Bunlar 49 vilayet (oblast), 21 cumhuriyet, 11 özerk bölge (okrug), 6 mega bölge (kray) ve federal statüdeki Moskova ile St. Petersburg şehir idarelerinden oluşmaktadır.

Başkortostan, Rusya Federasyonu bünyesinde özerk bir cumhuriyettir. Ural Bölgesinin orta kısmında yer almakta olup, Kazakistan ve Tataristan ile diğer Rus bölgeleri arasında stratejik ulaşım bağlantılarını sağlamaktadır. Rusya Anayasası ve Federatif Anlaşmasına göre, Başkortostan yasama ve yürütme kurumlarına sahip bir devlettir.

Mart 1992'de imzalanan Federasyon Anlaşması'nın ardından, 1993 Anayasası ile idari birimler ve federal yönetim arasındaki yetki ve sorumluluk dağılımı belirlenmiştir. Ancak Vladimir Putin'in tek bir hukuki alan yaratma çabaları çerçevesinde, idari birimlerin statüsü gözden geçirilmiştir. 7 Haziran 2000 ve 27 Haziran 2000 tarihlerindeki Anayasa Kararları ile Adigea, Altay, Başkortostan ve İnguşetya Cumhuriyetleri ile Amur, Smolensk ve Tver bölgelerinin kanunlarını Rusya Anayasası ve federal yönetim mevzuatına uygun hale getirmeleri

zorunlu kılınmıştır.

Eylül 2004 başında Beslan'da gerçekleşen kanlı terör eyleminden sonra, Başkan Putin ülkenin seçim ve idare sisteminde ciddi değişiklikler yapma kararını açıklamıştır. Buna göre bütün birimlerin yöneticileri (cumhuriyet başkanlardan valilere kadar) federal merkezin atamasıyla ve Kremlin'den gelecek önerinin yerel parlamentonun onayından geçmesiyle belirlenmeye başlamıştır. Ancak Putin'in bölgesel yönetimleri kontrol altına alma çabaları tepkiyle karşılandığı söylenebilir. Başkortostan yetkilileri federal kanunlarla uyumsuz mevzuatı kabul etmeye devam etmiş ve Federal Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımak istememişlerdir. Diğer yandan bölgesel yönetimlerin merkeze daha bağımlı hale gelmesinin düzenin sağlanması açısından önemli olduğu savunulmaktadır.

1. COĞRAFYA

Başkenti	: Ufa
Yüzölçümü	: 143.6 bin km ²
Komşuları	: Kuzeyde Perm Sınırı, Kuzeydoğuda Sverdlovsk Bölgesi ve Bölgesi, Güneydoğuda Orenburg Bölgesi, Batıda Tataristan ve Kuzeybatıda Udmurtia
Moskova'dan Uzaklık	: 1519 km
Başlıca Şehirleri	: Oktyabrskiy, Sterlitamak, Neftkamsk, Salavat

Doğal Kaynaklar	: Ham petrol, doğal gaz, kömür, metal, krom, metal olmayan cevherler, değerli ve yarı değerli ve doğal taşlar
------------------------	---

2. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

Nüfusu	: 4,104,336 (2002)
Nüfus Yoğunluğu	: 28.6 kişi/km ²
Şehirde Yaşayan Nüfus	2.592.909
Kırsal Nüfus	1.473.740
Etnik Gruplar	: Başkir (%29.8), Rus (%36.3), Tatar (%24.1), Çuvaş (%3), Mariy (%2.6), Ukraynalı % 1.4, Diğer %1.7 ¹
Dil	: Rusça (%100), Tatar (%30), Başkir (%20)

3. SİYASİ YAPI

Yönetim Şekli	: Özerk Cumhuriyet
Federal Bölge	: Volga Federal Bölgesi
Anayasa Kabulü	: 24 Aralık 1993 (Ancak RF Anayasası'na da bağlıdır)
Yürütme Fonksiyonu	: Cumhurbaşkanı Murtaza Rahimov (17 Aralık 1993'te seçildi)
Yasama Fonksiyonu	: Kurultay (5 yılda bir seçilmektedir)
Yargı Fonksiyonu	: Anayasa Mahkemesi, Yüksek Mahkeme, İstinaf Mahkemesi, Bölge Mahkemesi, Sulh Hakimleri

4. EKONOMİK YAPI

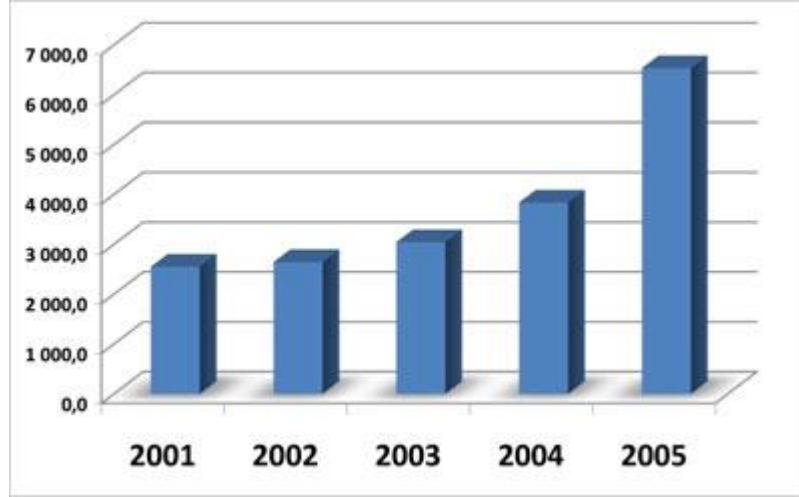
Bölgenin sanayisinin yarısından fazlası Ufa şehrinde yer almakta olup, ekonomisinde Sovyet döneminden kalmakta olan petrol işleme sanayisinin önemi büyüktür. Rafineriler ve petrokimya fabrikaları ekonomiyi ayakta tutmaktadır. Başkortostan aynı zamanda doğal gaz boru hatlarına sahiptir. Ufa, Sterlitamak, İsinbay, Kumertau, Karmavoua'da ise büyük enerji santralleri bulunmaktadır. Ayrıca imalat sanayi gelişmiş olup demir çelik, kömür, elektrik, şeker, kereste, pamuklu ve yünlü dokuma ekonomisinde önemli yer tutmaktadır. Uçak imalatı, gübre, deri, tütün, gemi inşa, demir ve karayolu taşıtları yapılmaktadır.

5. DIŞ TİCARET

2005 yılında Başkortostan Cumhuriyeti'nin dış ticaret hacmi bir önceki yıla kıyasla % 70.1 oranında artmıştır. Bu kapsamda, ihracatın artışı % 71.8, ithalatın artışı % 50.7 olarak gerçekleşmiştir.

¹ Ancak bu 2002 sayım sonucunun Başkir ve Tatar'ların oranını doğru yansıttığı tartışmalıdır.

BAŞKORTOSTAN'IN DIŞ TİCARET HACMI (MİLYON DOLAR)

Kaynak: Başkörtöstan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

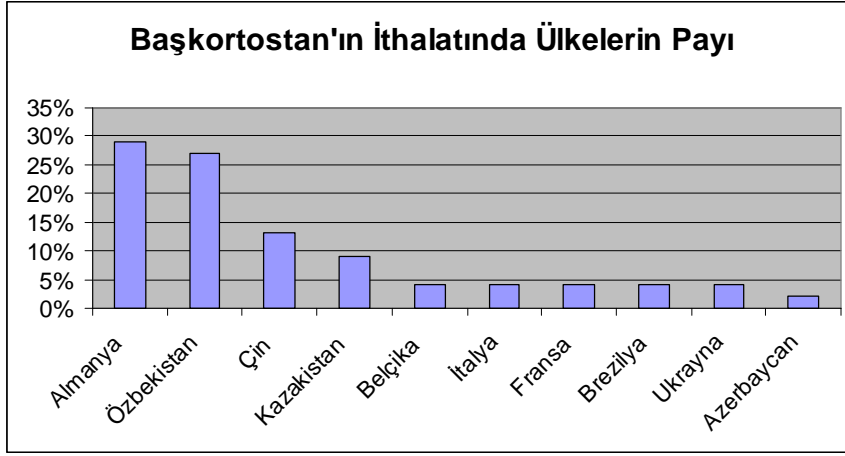
BAŞKORTOSTAN CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ (MİLYON DOLAR)

GÖSTERGELER	2005	2004	Bir Önceki Yıla Göre % Değişim
DIŞ TİCARET HACMI	6533,5	3840,6	170,1
BDT dışındaki ülkeler	5627,8	3066,2	183,5
BDT ülkeleri	905,7	774,4	116,9
İHRACAT	6059,0	3525,9	171,8
BDT dışındaki ülkeler	5324,3	2871,9	185,4
BDT ülkeleri	734,7	654,0	112,3
İTHALAT	474,4	314,7	150,7
BDT dışındaki ülkeler	303,4	194,3	156,2
BDT ülkeleri	171,0	120,4	142,0

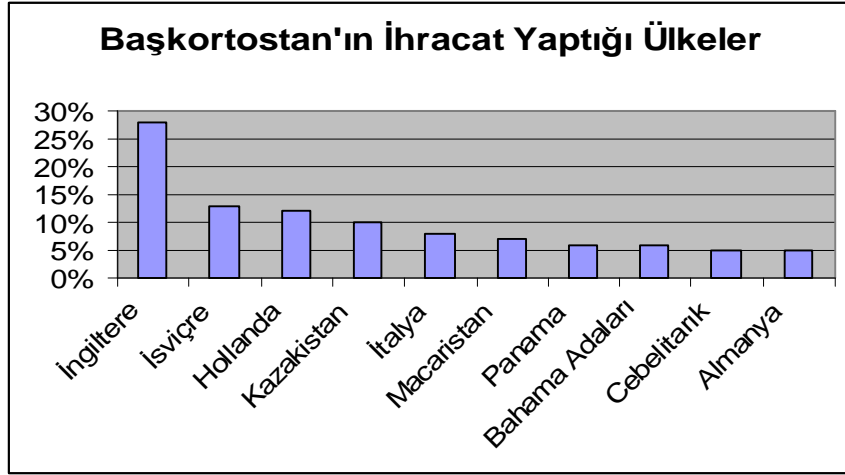
Kaynak: Başkörtöstan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

Ülkeler Bazında Dış Ticaret

Başkörtöstan'ın ticaret ortakları arasında 86 ülke bulunmakta olup, 11 tanesi ise BDT ülkeleri arasındadır. Ticaretinde ilk 10 ülke arasına giren İngiltere, İsviçre, Hollanda, Kazakistan, İtalya, Macaristan, Almanya, Panama, Bahama Adaları ve Çin ticaret hacminin % 67.6'sını oluşturmuştur. 2005 yılında ithalat yapılan ülkeler içinde BDT ülkelerinden ithalat % 42 oranında artmıştır.

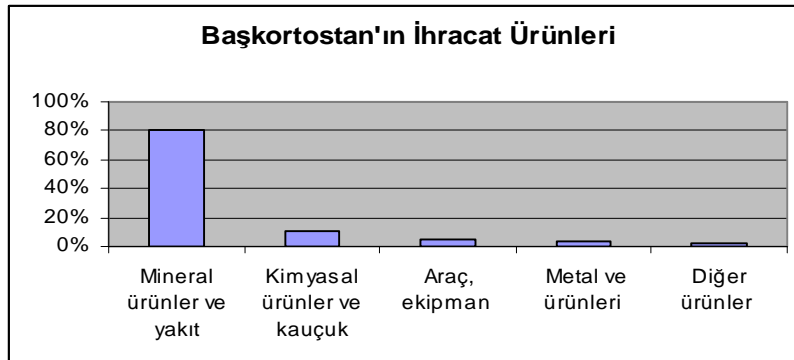
Kaynak: Başkortostan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

Kaynak: Başkortostan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

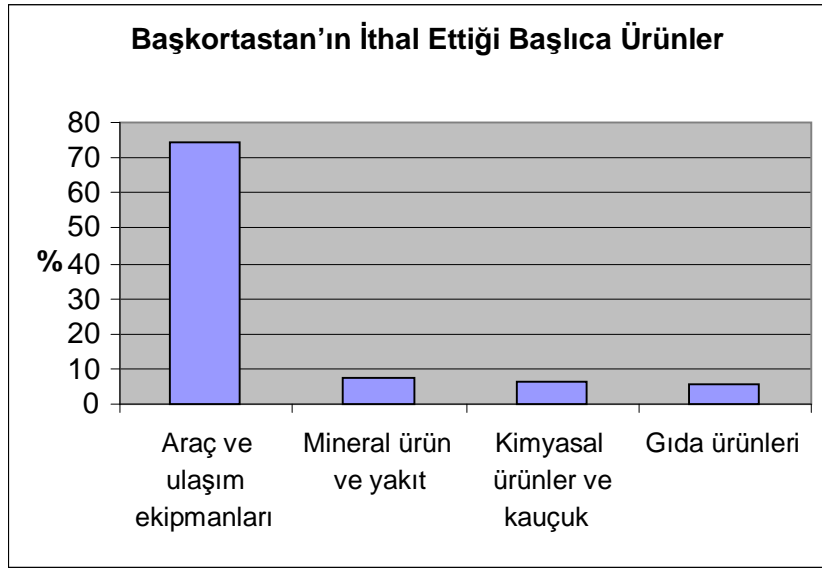
Ürünler Bazında Dış Ticaret

İhracatta ürün yapısı çok büyük değişiklikler geçirmiştir. Mineral ürünlerin ve yakıtın dış ticaret hacmindeki payı % 70.5'ten % 80'e çıkmıştır. Diğer ürünlerin payı aynı kalmış ya da azalmıştır.

İhracat artışı yaşanan ürünleri değerlendirmek gerekirse, mineral ürünler ve yakıt % 94.9 oranında, gıda ürünleri ve köy peyniri % 89.2 oranında, kıyafet ve ayakkabı % 57.7 oranında, tahta ve kağıt ürünleri % 48 oranında, kimyasal ve petrokimya ürünleri ve kauçuk %14.3 oranında, araç ekipmanları % 2.3 oranında artış göstermiştir.

İthalat ürün yapısında, mineral ürün ve yakıtın payı 2004 yılında % 24.6 oranından 2005 yılında % 7.7 oranına düşmüştür. Kimyasal ürünler ve kauçuk % 8.5'tan % 6.5 oranına düşmüştür. Gıda ürünleri ise % 8.2 oranından 2005 yılında % 5.5'lik bir paya sahiptir. Ancak araç ve ulaşım ekipmanlarının payı 2004 yılında % 50.7'lik bir paydan 2005 yılında % 74.3'e çıkmıştır.

Kaynak: Başkortistan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

2005 yılında araç ithalatı bir önceki yıla nazaran 2.2 katı kadar büyümüştür. Tahta ve kağıt ürünleri % 88.6 oranında, metal ve metal ürünlerinin ithalatı % 42.4 oranında, kıyafet ve ayakkabı % 39.1 oranında, kimya ürünleri ve kauçuk % 15.7 oranında, gıda ürünleri ve köy peyniri % 1.9 oranında artmıştır.

6. BAŞKORTOSTAN CUMHURİYETİ'NDE YABANCI YATIRIM

Rusya'nın bölgeleri arasında Başkortistan Cumhuriyeti yüksek yatırım potansiyeline ve güvenli yatırım ortamına sahiptir. Moody's ve Standard Poor's gibi uluslararası saygınlığı olan ajanslar tarafından verilen reytingler ile tescillenmiştir. Kredi değerlendirmeleri arasında "Ba" (durgun tahmini) ve "BB" (pozitif tahmini) verilmiştir.

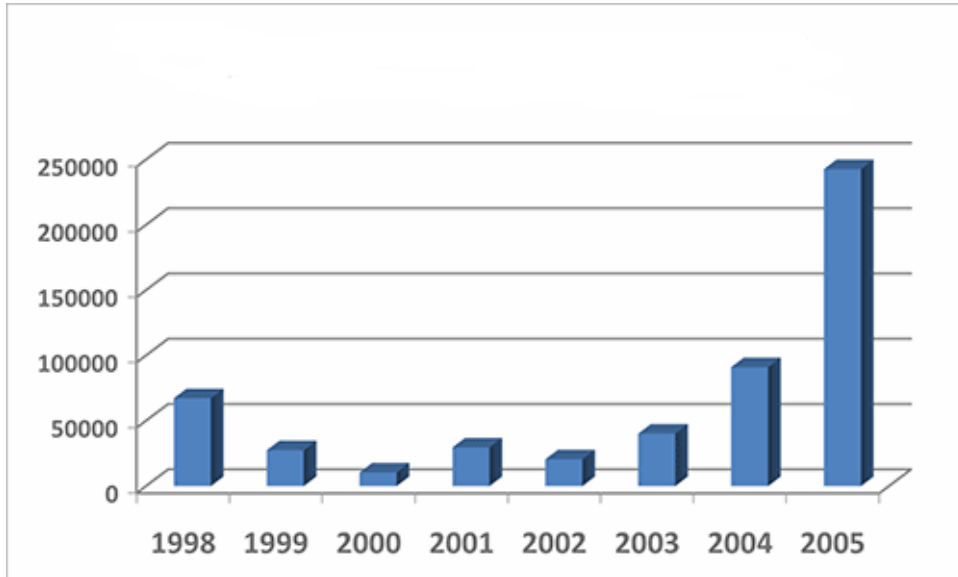
Yabancı yatırım çekmek için 2005 yılında yatırım politikası gelecekte daha iyi bir yatırım atmosferi oluşturmaya yöneltilmiştir. Bunun dışında, diğer ülkeler ile ilişkilerin geliştirilmesine özel önem verilmekte olup, karşılıklı çıkarların geliştirilmesi için iş ve resmi ziyaretler düzenlenmektedir.

Yabancı yatırım ortaklarını ekonomik potansiyelin geliştirilmesi konusunda bilgilendirmek için ve bölgede yatırım ortamını değiştirmek için sürekli Başkortistan Cumhuriyeti Temsilcileri ve RF Ticaret Temsilcileri aracılığıyla çalışmalar yürütülmektedir.

2005 yılındaki istatistiklere göre, Başkörtöstan'ın ekonomisine 242.8 milyon dolar yatırım yapılmıştır. Yabancı yatırımda 2.7 kat artış yaşanması "Salavatnefteorgintez" ve "Ruscam-Ufa" ve "Atek" yatırımlarına bağlıdır.

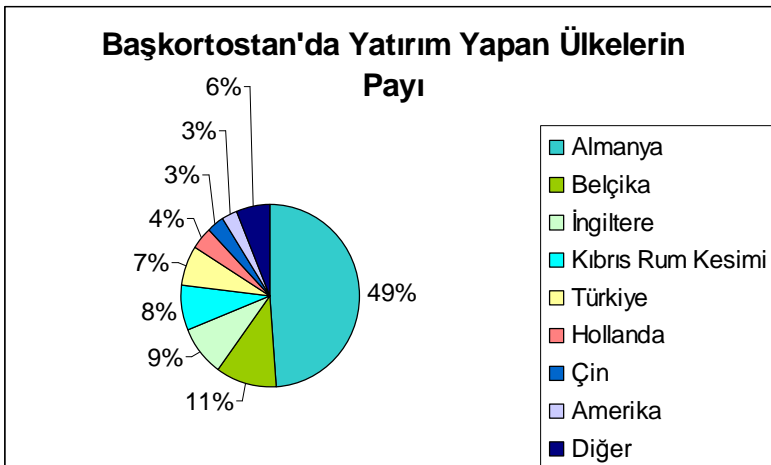
2005 yılı sonuna kadar biriken yabancı yatırım miktarı 350 milyon doları bulmuştur. Yabancı sermayede en büyük payı daha önceki yıllardan farklı olarak % 77'lik oran ile krediler almıştır. Doğrudan yabancı yatırımlar 2005 yılında bir önceki yıla göre % 42 azalarak 51.5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Doğrudan yabancı yatırımlarda asıl payı işlenmiş sanayi üretimi almaktadır. Petrol ürünlerinin üretimi 10 milyon dolar, diğer ürünlerin üretim payı 33.1 milyon dolar, kimyasal üretim 3.1 milyon dolar, lastik ve plastik ürünlerinde ise 5.3 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılında portfolyo yabancı yatırımlar bir önceki yıla göre 2.5 kat artarak 3.8 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Portfolyo yatırımlar açısından Başkörtöstan'ın potansiyelini kullanmadığı belirtilmektedir. Diğer yatırımlar ise 187.5 milyon dolar olarak gerçekleşerek bir rekora ulaşmıştır.

Başkörtöstan Cumhuriyeti Ekonomisinde Yabancı Yatırımın Hacmi (1000 Amerikan Doları)

Kaynak: Başkörtöstan Cumhuriyeti, Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret Bakanlığı

Ülkeler Bazında Birikmiş Yabancı Yatırımın Yapısı

Başkörtöstan'ın ekonomisine 14 ülkeden yatırım gelmektedir. Biriken yatırımlarda lider konumda olan ülkeler arasında Almanya % 48.5'lik pay ile, Belçika % 11.1'lik pay ile, İngiltere % 9.5'lik pay ile, Kıbrıs Rum Kesimi ise % 7.7'lik pay ile yer almaktadır.

Başkörtöstan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler ve Ticaret

Bakanlığı'nın değerlendirmelerine göre, yabancı yatırımın ülkeye çekilmesinde başarılı projeler arasında Türk yatırımları da yer almaktadır.

Türk firmaları Efes ve şişecam 2005 yılında iki büyük proje başlatmışlardır. İlk proje çerçevesinde, Ufa şehrinde Amstar bira fabrikasının yılda 10 milyon dolardan 40 milyon dolara çıkartılmıştır. Proje bazında yatırımların genel toplamı 90 milyon dolara yakın olmakla beraber, bunun 25 milyon dolarlık bölümü 2005 yılında gerçekleştirilmiştir.

İkinci proje ise, Ufa şehrinde cam fabrikasının kurulması olmuştur. Projeye göre, yılda 700 milyon dolarlık cam şişe pişirebilecek kapasitede, 80 milyon dolar maliyetli, iki fırının inşa edilmesi planlanmaktadır. 2005 yılında 37.5 milyon dolarlık yatırım yapılmıştır.

2005 yılından beri diğer yabancı kaynaklı yatırım projesi "Salavatnefteorgsintez" sürdürülmektedir. Bitüm, polietilen ve polistrol üretiminin yapılması çalışmaları devam etmektedir. Yabancı bankalardan 159 milyon dolarlık finansman kaynakları sağlanmıştır.

